

Rolnummer 4171
Arrest nr. 37/2008 van 4 maart 2008

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 11 van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht, zoals gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 17 november 1998 houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Charleroi.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en M. Bossuyt, en de rechters P. Martens, R. Henneuse, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en T. Merckx-Van Goey, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij vonnis van 2 maart 2007 in zake Lucien Henry en anderen tegen de Belgische Staat, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 12 maart 2007, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Charleroi de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 11 van de wet van 2 december 1957 op de Rijkswacht, zoals aangevuld door artikel 2 van de wet van 17 november 1998 ‘ houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht ’, het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet) doordat het de Koning toestaat te voorzien in een maximale leeftijdsgrens voor de personeelsleden van de spoorwegpolitie die hun overplaatsing naar de rijkswacht vragen, in tegenstelling tot de personeelsleden van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie ? ».

Memories zijn ingediend door :

. Lucien Henry, wonende te 6040 Jumet, rue des Protestants 38, Laurent Michel, wonende te 6560 Solre-sur-Sambre, rue Saule Godaux 2, Marcel Roucour, wonende te 7331 Baudour, route de Wallonie 104, en Yvon Quevy, wonende te 7340 Colfontaine, rue des Frères Defuisseaux 133;

- de Ministerraad.

Lucien Henry, Laurent Michel, Marcel Roucour en Yvon Quevy hebben een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 16 januari 2008 :

- zijn verschenen :

. Mr. Marie Fadeur *loco* Mr. Michel Fadeur, advocaten bij de balie te Charleroi, voor Lucien Henry, Laurent Michel, Marcel Roucour en Yvon Quevy;

. E. Helpens, adviseur-jurist bij de federale politie, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en E. De Groot verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde partijen gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

De eerste eiser voor de verwijzende rechter is in oktober 1971 als statutair ambtenaar in dienst getreden bij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (hierna : NMBS). In 1983 is hij officier van bijzondere politie geworden, waarna hij in 1996 is bevorderd tot ondertoezichtscommissaris. In 1999 werden honderdachtenvijftig leden van de spoorwegpolitie, met inbegrip van de eerste eiser, ter beschikking gesteld van de rijkswacht voor een periode van drie maanden, waarna de personeelsleden van de spoorwegpolitie konden beslissen om ofwel naar de rijkswacht te worden overgeplaatst, ofwel naar een andere dienst van de NMBS te worden verplaatst.

De eerste eiser voor de verwijzende rechter heeft zijn integratie in de rijkswacht aangevraagd. Die is hem geweigerd om reden dat hij op 1 juni 1999 ouder was dan 50 jaar. Hij werd bijgevolg aangewezen bij de interne bewakingsdienst van de NMBS.

De tweede eiser voor de verwijzende rechter is in 1964 als statutair ambtenaar in dienst getreden bij de NMBS. Hij is in 1984 officier van bijzondere politie geworden en in 1993 is hij benoemd tot ondertoezichtscommissaris op proef. Hij is achtereenvolgens ondertoezichtscommissaris geworden in 1994, geselecteerd ondertoezichtscommissaris in 1997, en daarna van 1997 tot 1999 afdelingspolitiechef. Hij heeft zijn integratie in de rijkswacht niet aangevraagd, maar is aangewezen bij de interne bewakingsdienst van de NMBS.

De derde eiser voor de verwijzende rechter is in 1963 als statutair ambtenaar in dienst getreden bij de NMBS. In 1983 is hij officier van bijzondere politie geworden en in 1993 is hij benoemd tot ondertoezichtscommissaris. Vervolgens is hij in 1997 geselecteerd ondertoezichtscommissaris geworden en daarna van 1997 tot 1999 afdelingspolitiechef. Hij heeft zijn integratie in de rijkswacht niet aangevraagd en is aangewezen bij de interne bewakingsdienst van de NMBS.

De vierde eiser voor de verwijzende rechter ten slotte is in 1967 als statutair ambtenaar in dienst getreden bij de NMBS. In 1986 is hij officier van bijzondere politie geworden, waarna hij in 1994 is geslaagd voor de proeven van ondertoezichtscommissaris, alvorens vanaf 1998 die functie uit te oefenen ter vervanging van een langdurig zieke ambtenaar.

De eisers voor de verwijzende rechter voeren aan dat een met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet strijdige discriminatie zou bestaan tussen de ambtenaren van de spoorwegpolitie die op 1 juni 1999 jonger dan 50 jaar zijn en diegenen die ouder zijn dan 50 jaar, in zoverre de laatstgenoemden hun integratie in de rijkswacht niet konden aanvragen. Zij beweren eveneens dat er een met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet strijdige discriminatie zou bestaan tussen de ambtenaren van de spoorwegpolitie, enerzijds, en de personeelsleden van de zeevaartpolitie en van de luchtvaartpolitie, anderzijds, aangezien voor die twee laatstgenoemde categorieën geen enkele leeftijdsgrens is vastgesteld voor hun overplaatsing naar de rijkswacht volgens artikel 11, § 4, van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht, zoals gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 17 november 1998 houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht. De verwijzende rechter beslist aan het Hof een prejudiciële vraag te stellen over de aangeklaagde verschillen in behandeling.

III. In rechte

- A -

A.1.1. In de memorie die de eisers voor de verwijzende rechter bij het Hof hebben ingediend, merken zij op dat zij, door hun aanwijzing bij de interne bewakingsdienst van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (hierna : NMBS), tijdens de uitoefening van hun functies de opdrachten van algemene politie (regeling van het verkeer, algemeen politietoezicht en repressie van de criminaliteit) hebben verloren, met andere woorden alle taken van bestuurlijke en van gerechtelijke politie zoals die zijn gedefinieerd in de artikelen 14 en 15 van de wet op het politieambt, alsook de daarmee gepaard gaande dwingende maatregelen. Zij zouden eveneens hun graad van officier van bijzondere politie kwijt zijn. Er zijn immers nieuwe graden binnen de interne bewakingsdienst ingevoerd (adjunct-veiligheidschef), met nieuwe weddeschalen en onderverdelingen voor bevorderingen, waarbij de vroegere graad op persoonlijke titel werd behouden. De eisers voor de verwijzende rechter merken op dat zij, in het kader van hun nieuwe functies, ertoe worden gebracht dagelijks

samen te werken met de huidige federale politieagenten, ofwel met hun voormalige ondergeschikten, waarbij zij elk prerogatief inzake politie kwijt zijn, alsook elk gezag en elke beslissingsbevoegdheid ten aanzien van die voormalige politieagenten, en alleen nog ondergeschikte taken van het bewakingspersoneel mogen uitvoeren, tegen een lagere wedde dan die welke wordt voorgesteld voor de nieuwe functies van de in de rijkswacht geïntegreerde politie, en onder gevaarlijkere werkomstandigheden.

A.1.2. De eisers voor de verwijzende rechter herinneren in hun memorie vervolgens eraan dat in België, vóór 1998, drie diensten van bijzondere politie bestonden, namelijk de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie, naast de politiediensten en de rijkswacht. Met de wet van 17 november 1998 heeft de wetgever de diensten van bijzondere politie om redenen van rationalisatie in de rijkswacht willen integreren.

Artikel 2 van de voormelde wet heeft in het bijzonder artikel 11 van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht gewijzigd, die toen bestond uit een operationeel korps en een administratief en logistiek korps. Het operationeel korps omvatte een personeelscategorie van de bijzondere politie. De eisers voor de verwijzende rechter merken op dat de wet van 17 november 1998 meer bepaald de personeelsleden van de spoorwegpolitie beoogde in hoofdstuk VI, artikel 20, ervan. Dat artikel bepaalt dat hoogstens honderdachtenvijftig personeelsleden van de spoorwegpolitie, op hun verzoek met het oog op hun latere overplaatsing naar het operationeel korps van de rijkswacht, door de NMBS ter beschikking van de rijkswacht worden gesteld voor een periode van drie maanden vóór de datum van die overplaatsing. Artikel 20 geeft voorts aan dat, op het einde van die terbeschikkingstelling, het personeelslid van de spoorwegpolitie kan worden overgeplaatst naar het operationeel korps van de rijkswacht, personeelscategorie met bijzondere politiebevoegdheid, onder de voorwaarden bedoeld in artikel 11, § 2, van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht.

Op 26 januari 1999 is een koninklijk besluit genomen. In artikel 3 ervan wordt bepaald dat de personeelsleden van de spoorwegpolitie die op de voor hun overplaatsing naar de rijkswacht bepaalde datum de leeftijd van 50 jaar hebben bereikt, niet kunnen worden overgeplaatst naar de rijkswacht.

Het koninklijk besluit van 1 februari 1999 tot vaststelling van de datum van de inwerkingtreding van sommige artikelen van de wet van 17 november 1998, houdende de integratie van de Zeevaartpolitie, de Luchtvaartpolitie en de Spoorwegpolitie in de Rijkswacht en tot organisatie van de nadere regels van overdracht voor sommige personeelsleden van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen naar de Rijkswacht, bepaalde in artikel 3 ervan dat de personeelsleden die ter beschikking waren gesteld van de rijkswacht, op 1 juni 1999, overeenkomstig artikel 20 van de wet van 17 november 1998, zouden worden overgeplaatst naar het operationeel korps van de rijkswacht met bijzondere politiebevoegdheid, tenzij ze uiterlijk op 31 mei 1999 de NMBS meedeelden hiervan af te zien.

A.1.3. Uit de combinatie van die verschillende wettelijke en reglementaire bepalingen zou een discriminatie voortvloeien ten aanzien van de personeelsleden van de spoorwegpolitie wier overplaatsing naar de rijkswacht is geweigerd omdat zij op 1 juni 1999 de leeftijd van 50 jaar hebben bereikt.

A.1.4. De eisers voor de verwijzende rechter voeren aan dat die nieuwe bepalingen een tweede discriminatie zouden inhouden tussen, enerzijds, de personeelsleden van de spoorwegpolitie waarvan zij deel uitmaakten en, anderzijds, de personeelsleden van de zeevaartpolitie en van de luchtvaartpolitie, daar voor die laatste twee categorieën van bijzondere politie geen enkele leeftijdsgrens geldt luidens artikel 11, § 4, van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht, zoals gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 17 november 1998.

De eisers voor de verwijzende rechter merken op dat het verschil in behandeling waarvan zij het slachtoffer zouden zijn, zou voortvloeien uit het toepassingsbesluit van 26 januari 1999, alsook uit de wet van 17 november 1998, gelet op het feit dat die wet niets preciseert ten aanzien van de voorwaarden inzake de overplaatsing van de personeelsleden van de spoorwegpolitie, maar elke leeftijdsvoorwaarde voor het personeel van de zeevaartpolitie en van de luchtvaartpolitie uitsluit. Geen enkel objectief criterium zou dat verschil in behandeling kunnen verklaren, verschil dat overigens niet als redelijk verantwoord zou kunnen worden beschouwd. Zij wijzen erop dat een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers in het kader van de parlementaire voorbereiding van de wet van 17 november 1998 reeds had opgemerkt dat de leeftijdsgrens van 50 jaar waarin alleen en uitsluitend voor de leden van de spoorwegpolitie is voorzien, niet verantwoord was.

A.1.5. Volgens de eisers voor de verwijzende rechter zou de minister alleen erop hebben gewezen dat het logisch was dat een functie na de leeftijd van 50 jaar niet kan worden geïntegreerd, aangezien men op de leeftijd van 56 jaar op pensioen kan worden gesteld.

De verantwoording die de Belgische Staat zou trachten te geven in verband met het geldelijk statuut zou overigens irrelevant zijn. De eisers voor de verwijzende rechter merken op dat, aangezien de spoorwegpolitie onbetwistbaar een bijzondere politie was in de zin van artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, de dienstjaren binnen de politie zonder enige twijfel in aanmerking kwamen voor de berekening van het pensioen.

Zij onderstrepen voorts dat voor de luchtvaartpolitie en de zeevaartpolitie in geen enkele leeftijdsvoorwaarde was voorzien teneinde het de leidinggevende politieambtenaren van die bijzondere politie, en in het bijzonder de waterschouten, ook mogelijk te maken over te gaan naar de personeelscategorie van de bijzondere politie van de rijkswacht zonder rekening te houden met hun leeftijd. Ook voor dat personeel bestond echter de mogelijkheid om op 56 jaar met pensioen te gaan.

A.2.1. In zijn memorie merkt de Ministerraad op dat het onderwerp van de prejudiciële vraag niet duidelijk is. Zoals die vraag is gesteld, zou blijken dat de Rechtbank wenst te weten of de wetgever van 1998 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet heeft geschonden door het de Koning mogelijk te maken de voorwaarden vast te stellen inzake de overplaatsing van de leden van de voormalige spoorwegpolitie naar de rijkswacht, zonder evenwel te kunnen voorzien in een leeftijdsgrens voor de leden van de voormalige zeevaart- en luchtvaartpolitie.

Op het eerste gezicht zou blijken dat de vraag van de Rechtbank in werkelijkheid bestaat in een poging om een bijna tien jaar oude situatie te «redden», situatie die voorheen nooit is betwist, noch voor het Grondwettelijk Hof, noch voor de Raad van State. De vraag zou niet pertinent zijn, in zoverre de wetgever de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet zou hebben geschonden wanneer hij de Koning ertoe machtigt de voorwaarden vast te stellen inzake de overplaatsing van de personeelsleden van de voormalige bijzondere politie, en die reglementaire uitvoeringsbevoegdheid tegelijk voor sommige personeelscategorieën beperkt.

A.2.2. De Ministerraad wijst erop dat, wanneer de vraag ten gronde wordt onderzocht, die in werkelijkheid tot doel zou hebben te bepalen of er een discriminatie bestaat tussen, enerzijds, de leden van de voormalige spoorwegpolitie en, anderzijds, de leden van de voormalige luchtvaartpolitie en zeevaartpolitie, door het bestaan van een leeftijdsgrens op 50 jaar om te worden overgeplaatst naar het operationeel korps van de rijkswacht voor de eerste categorie van personeelsleden, terwijl die leeftijdsvoorwaarde *a priori* niet zou bestaan voor de twee andere categorieën van personeelsleden. Volgens de Ministerraad zou moeten worden vastgesteld dat die vraag valt onder de exclusieve reglementaire uitvoeringsbevoegdheid van de Koning en aan de bevoegdheid van het Hof ontsnapt.

De Ministerraad beslist evenwel aan te tonen dat het verschil in behandeling tussen beide categorieën van personeelsleden verantwoord is en op objectieve en redelijke criteria berust.

A.2.3. Ten gronde, na de ontwikkeling van de wetgeving met betrekking tot de verschillende korpsen van bijzondere politie vóór de aanneming van de wet van 17 november 1998 te hebben geschetst, legt de Ministerraad de inhoud van artikel 2 van de voormelde wet uit. Dat artikel preciseert dat de rijkswacht bestaat uit drie onderscheiden korpsen: een operationeel korps, een administratief en logistiek korps en een personeelscategorie van bijzondere politie. Die laatste categorie bestaat, luidens paragraaf 4 van artikel 2, uit de personeelsleden van de voormalige zeevaartpolitie en de voormalige luchtvaartpolitie die niet zijn overgeplaatst naar het operationeel korps van de rijkswacht en die vrijwillig ervoor hebben gekozen alleen de bepalingen van hun voormalig statuut, alsook de politiebevoegdheden van hun oorspronkelijk korps te behouden.

De Ministerraad merkt op dat, ten aanzien van de personeelsleden van de voormalige spoorwegpolitie, die personeelsleden niet de mogelijkheid hebben gehad te kiezen voor dat behoud van het oorspronkelijke statuut, daar de leden van de voormalige spoorwegpolitie, in tegenstelling tot de leden van de voormalige zeevaartpolitie en de voormalige luchtvaartpolitie, die vielen onder de regeling van het statuut van de rijksambtenaren of op zijn minst van de overheidsambtenaren, waren aangeworven onder een bijzondere overeenkomst van privaatrechtelijke aard, namelijk die van een autonoom overheidsbedrijf.

De Ministerraad onderstreept voorts, in verband met artikel 2, dat het operationeel korps een personeelscategorie met bijzondere politiebevoegdheid omvat die bestaat uit de personeelsleden van de zeevaartpolitie, van de luchtvaartpolitie en van de spoorwegpolitie, die op eigen verzoek en in een gelijkwaardige graad naar dat korps zijn overgeplaatst. Die leden genieten het statuut van de rijkswacht in het algemeen, maar tevens genieten zij de toepassing van bijzondere regels inzake de bevorderingen in graad.

Het operationeel korps omvat eveneens een personeelscategorie met algemene politiebevoegdheid die integraal is onderworpen aan het statuut van de voormalige rijkswacht.

De Ministerraad eindigt de analyse van artikel 2 door te vermelden dat de wetgever heeft voorzien in de mogelijkheid om van de personeelscategorie van bijzondere politie over te gaan naar ofwel de personeelscategorie met bijzondere politiebevoegdheid, ofwel de personeelscategorie met algemene politiebevoegdheid, waarbij hij eveneens heeft voorzien in de mogelijkheid om van de personeelscategorie met bijzondere politiebevoegdheid over te gaan naar de personeelscategorie met algemene politiebevoegdheid. Die overgang is afhankelijk van de wil van ieder betrokken personeelslid, maar ook van de naleving van bepaalde specifieke voorwaarden.

A.2.4. De Ministerraad merkt op dat de Koning, ter uitvoering van de wet van 17 november 1998, verschillende uitvoeringsbesluiten heeft genomen, met als voornaamste dat van 26 januari 1999. Uit artikel 3 van dat koninklijk besluit blijkt meer bepaald dat de personeelsleden van de voormalige spoorwegpolitie die op 1 juni 1999 de leeftijd van 50 jaar hadden bereikt, hun overplaatsing naar het operationeel korps van de voormalige rijkswacht niet hebben kunnen verkrijgen. Uit artikel 8 van hetzelfde koninklijk besluit vloeit voort dat de personeelsleden van de voormalige spoorwegpolitie niet konden worden overgeplaatst naar de personeelscategorie van bijzondere politie van de rijkswacht. Volgens de Ministerraad zou die onmogelijkheid logisch zijn, aangezien de personeelsleden van de voormalige spoorwegpolitie waren onderworpen aan een privéstatuut, dat van de NMBS, een naamloze vennootschap van publiek recht. De filosofie van de wetgever van 1998 zou immers erin hebben bestaan binnen de rijkswacht drie korpsen van bijzondere politie samen te voegen die verschillende statuten en bevoegdheden hadden, hetgeen een coherente uitoefening van het politieambt sterk in de weg stond. Volgens de Ministerraad was het, aangezien de intentie van de wetgever erin bestond de personeelsleden van de drie voormalige korpsen te onderwerpen aan een uniform statuut of op zijn minst aan een publiek statuut, noodzakelijk dat de leden van de voormalige spoorwegpolitie ervoor kozen om ofwel bij de NMBS te blijven ofwel over te gaan naar het operationeel korps van de rijkswacht in de personeelscategorie met bijzondere politiebevoegdheid.

A.2.5. De Ministerraad onderstreept voorts dat, aangezien de wet van 3 mei 1999 tot regeling van de bevoegdheidsverdeling ingevolge de integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de federale politie artikel 15 van de wet van 25 juli 1891 betreffende de spoorwegpolitie had opgeheven, artikel dat aan de inspecteurs en hoofdinspecteurs een bevoegdheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings toekende, waardoor zij een algemene politiebevoegdheid konden uitoefenen, zij dienden te beschikken over de mogelijkheid om die algemene bevoegdheid te behouden. Daar de keuze van het behoud van het vroegere statuut niet kon worden overwogen, diende te worden voorzien in de overplaatsing van de ambtenaren naar het operationeel korps van de voormalige rijkswacht.

A.2.6. Meer bepaald wat de leeftijdsgrens betreft, merkt de Ministerraad op dat de wetgever, vóór de aanneming van de wet van 17 november 1998, bij een unaniem goedgekeurd amendement nr. 30 heeft beslist de reglementaire uitvoeringsbevoegdheid van de Koning te beperken door het Hem niet mogelijk te maken een leeftijdsgrens aan te nemen voor de personeelsleden van de voormalige zeevaartpolitie en luchtvaartpolitie die zijn overgeplaatst naar de personeelscategorie van bijzondere politie van de rijkswacht. Die aan de reglementaire uitvoeringsbevoegdheid van de Koning opgelegde beperking zou niet tot gevolg hebben dat het beginsel van de gelijkheid van behandeling tussen de leden van de voormalige spoorwegpolitie, enerzijds, en de leden van de voormalige luchtvaartpolitie en zeevaartpolitie, anderzijds, is geschonden, aangezien de keuze van de personeelscategorie van bijzondere politie niet mogelijk was voor de personeelsleden van de voormalige spoorwegpolitie.

A.2.7. Ten aanzien van de draagwijdte van die door de Koning opgelegde leeftijdsbeperking, wijst de Ministerraad erop dat meer bepaald moet worden stilgestaan bij de paragrafen 1 en 2 van artikel 6 van het koninklijk besluit van 26 januari 1999. Artikel 6, § 1, dat bepaalt dat de personeelsleden van het operationeel korps met bijzondere politiebevoegdheid hun overplaatsing naar de personeelscategorie met algemene politiebevoegdheid alleen kunnen aanvragen wanneer zij de leeftijdsgrens van 50 jaar niet hebben bereikt, is een logische regel. De reden hiervoor is dat de personeelsleden die wensten te worden geïntegreerd in de personeelscategorie met algemene politiebevoegdheid moesten voldoen aan een bepaald aantal toelatingsvoorwaarden voorgeschreven in artikel 13 van het koninklijk besluit van 26 januari 1999, maar eveneens een basisopleiding van één jaar moesten volgen en de examens moesten afleggen die het welslagen ervan bevestigden. Vervolgens werden zij benoemd in een graad die gelijkwaardig was aan die welke zij voerden in hun oorspronkelijk korps, maar zij werden ook gerangschikt volgens de resultaten verkregen na afloop van de basisopleiding. Het sprak dus vanzelf dat, aangezien sommige personeelsleden op de leeftijd van 54 of 56 jaar

konden worden gepensioneerd, redelijkerwijs een leeftijdsgrens op 50 jaar werd vastgesteld om de integratie in het operationeel korps met algemene politiebevoegdheid op geldige wijze te kunnen aanvragen.

De Ministerraad wijst vervolgens erop dat artikel 6, § 2, van het koninklijk besluit van 26 januari 1999 als beginsel stelt dat de personeelsleden van de voormalige luchtvaartpolitie en zeevaartpolitie, die deel uitmaken van de personeelscategorie van bijzondere politie van de voormalige rijkswacht, hun overplaatsing naar het operationeel korps van de voormalige rijkswacht alleen kunnen aanvragen wanneer zij evenmin de leeftijd van 50 jaar hadden bereikt, om reden dat het niet logisch was de integratie van de personeelsleden van de voormalige luchtvaartpolitie en zeevaartpolitie in het operationeel korps van de voormalige rijkswacht toe te staan wanneer die leden de leeftijd van 50 jaar hadden bereikt.

Een tweede reden voor die bepaling berust op het criterium van de pensionering. Sommige personeelsleden van de voormalige rijkswacht konden hun pensionering op 54 of 56 jaar aanvragen, zodat het volgens de Ministerraad niet coherent was hun integratie in het operationeel korps van de voormalige rijkswacht mogelijk te maken, gelet op het feit dat zij tegelijk niet de vijf jaren zouden kunnen aantonen die zijn vereist bij de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen om een pensioen ten laste van de rijkswacht te kunnen aanvragen.

A.3.1. In hun memorie van antwoord wijzen de eisers voor de verwijzende rechter erop dat, in tegenstelling tot wat de Ministerraad beweert, het van weinig belang is dat verschillende jaren zijn verstreken sinds de in 1998 en 1999 ingevoerde onregelmatige constructie.

A.3.2. De eisers voor de verwijzende rechter merken in de tweede plaats op dat de wetgever, door aan de uitvoerende macht de mogelijkheid over te laten om te voorzien in een leeftijdsgrens voor het personeel van de spoorwegpolitie, artikel 13 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en artikel 11 van de Grondwet klaarblijkelijk heeft geschonden.

A.3.3. In de derde plaats wijzen de eisers erop dat het gegeven dat de voormalige spoorwegpolitie was onderworpen aan een privéstatuut de aan de personeelsleden van de spoorwegpolitie opgelegde leeftijdsgrens geenszins verantwoordt, maar gewoon harmonisatiemaatregelen invoert.

A.3.4. In de vierde plaats merken de eisers voor de verwijzende rechter op dat de verwijzing van de Ministerraad naar de paragrafen 1 en 2 van artikel 6 van het koninklijk besluit van 26 januari 1999 kennelijk irrelevant is. Dat artikel betreft de overplaatsing van de personeelsleden van de drie bijzondere polities binnen de rijkswacht zelf. De leeftijdsgrens van 50 jaar geldt voor de personeelsleden van de zeevaartpolitie, van de luchtvaartpolitie en van de spoorwegpolitie die reeds zijn overgeplaatst naar de rijkswacht en die zouden wensen over te gaan van de ene categorie naar een andere. Volgens de eisers gaat het te dezen om iets anders, namelijk om de overplaatsing, naar de rijkswacht, van de personeelsleden van de spoorwegpolitie die de leeftijd van 50 jaar hebben bereikt.

A.3.5. In de vijfde plaats refereren de eisers voor de verwijzende rechter aan de omzendbrief van 28 juni 1999 van de algemene directie van het personeelsbeheer, directie statuten en geschillen (algemeen commando van de rijkswacht), met betrekking tot de pensionering van de personeelsleden van de diensten van bijzondere politie. Zij besluiten dat de Ministerraad zijn eigen dossier en meer bepaald de voormelde omzendbrief niet erkent door te trachten een verantwoording te vinden in de bepalingen betreffende de pensioenen om het aangeklaagde verschil in behandeling uit te leggen.

A.3.6. In de zesde plaats wijzen de eisers voor de verwijzende rechter ten slotte erop dat het niet zonder belang is vast te stellen dat de Ministerraad niet reageert op de eerste discriminatie die zij in hun memorie hebben aangeklaagd.

- B -

B.1. Het Hof wordt ondervraagd over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 11 van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht, zoals

aangevuld bij artikel 2 van de wet van 17 november 1998 « houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht », in zoverre het de Koning ertoe machtigt te voorzien in een maximale leeftijdsgrens voor de personeelsleden van de spoorwegpolitie die hun overplaatsing naar de rijkswacht vragen, in tegenstelling tot de personeelsleden van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie.

B.2.1. Artikel 2 van de voormelde wet van 17 november 1998 heeft artikel 11 van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht als volgt gewijzigd :

« 1° § 1 wordt vervangen door de volgende bepaling :

‘ § 1. De rijkswacht omvat een operationeel korps en een administratief en logistiek korps.

Zij omvat eveneens een categorie bijzonder politiepersoneel. ’;

2° § 2 wordt aangevuld als volgt :

‘ Het operationeel korps omvat een personeelscategorie met bijzondere politiebevoegdheid. Ze is samengesteld uit de personeelsleden van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie die op hun vraag en in een gelijkwaardige graad worden overgeplaatst naar dit korps. Deze personeelsleden worden, respectievelijk, belast met de opdrachten bedoeld in de artikelen 16*bis*, 16*ter* en 16*quater*, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

De Koning bepaalt de nadere regels van de overplaatsing. Hij kan bijzondere voorwaarden bepalen waaronder de bedoelde personeelsleden kunnen bevorderen in de graad.

De politieambtenaren van de bijzondere politiediensten die overgaan naar het operationeel korps van de rijkswacht en die voor de overplaatsing de hoedanigheid hadden van officier van bestuurlijke politie, van officier van gerechtelijke politie of van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, behouden die hoedanigheid.

De Koning bepaalt eveneens, op voordracht van de Minister die bevoegd is voor de pensioenen, de nadere regels voor de tenlasteneming van de pensioenuitgaven die voortvloeien uit de in het tweede lid bedoelde overplaatsing. Vanaf de datum van hun overplaatsing naar het operationeel korps worden, voor de toepassing van de bepalingen inzake pensioenen, de diensten gepresteerd bij de bijzondere politiedienst beschouwd als bij de rijkswacht gepresterde diensten.

De in het tweede lid bedoelde personeelsleden kunnen op hun verzoek overgaan naar de personeelscategorie met algemene politiebevoegdheid onder de voorwaarden bepaald door de Koning. ’;

3° het artikel wordt aangevuld met de volgende paragraaf :

‘ § 4. De categorie bijzonder politiepersoneel omvat de personeelsleden van de zeevaartpolitie en van de luchtvaartpolitie die worden overgeplaatst naar de rijkswacht. Zij worden belast met de opdrachten bedoeld in de artikelen 16*bis* en 16*ter* van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

De Koning bepaalt hun aantal en de nadere regels van de overplaatsing, zonder dat Hij daarbij een leeftijdsgrens mag invoeren.

De in het eerste lid bedoelde personeelsleden blijven onder de statutaire wetten en reglementen vallen die van toepassing zijn op het personeel van de zeevaartpolitie en van de luchtvaartpolitie op het door de Koning te bepalen tijdstip, met inachtneming van de beperkingen bepaald bij artikel 12*bis*. De bevoegdheden die deze wetten en reglementen toekennen aan de Minister die de betrokken politiedienst onder zijn bevoegdheid heeft, aan de personeelsleden van die politiedienst en, in voorkomend geval, aan andere overheden, worden uitgeoefend door de Minister van Binnenlandse Zaken of de door hem aangewezen rijkswachtoverheid. De wijzigingen die in die wetten en reglementen op algemene wijze worden aangebracht, zijn op deze personeelsleden toepasselijk. De wijzigingen die enkel betrekking hebben op een bijzondere personeelscategorie zijn op hen enkel toepasselijk indien dit uitdrukkelijk is bepaald. De Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Vervoer lichten elkaar in over de voorontwerpen tot wijziging van voormelde teksten.

De wetten en reglementen die inzake de pensioenen van toepassing zijn op het personeel van de zeevaartpolitie en van de luchtvaartpolitie blijven van toepassing op de in het eerste lid bedoelde personeelsleden, met inbegrip van de wijzigingen die deze bepalingen na de in hetzelfde lid bedoelde overplaatsing ondergaan.

De in het eerste lid bedoelde personeelsleden kunnen op hun verzoek worden overgeplaatst naar de personeelscategorie met bijzondere bevoegdheid of deze met algemene bevoegdheid van het operationeel korps van de rijkswacht onder de voorwaarden bepaald door de Koning. Vanaf de datum van deze overplaatsing is het derde lid niet meer van toepassing, maar de diensten die deze personeelsleden hebben gepresteerd bij de zeevaartpolitie en bij de luchtvaartpolitie worden, voor de toepassing van de bepalingen inzake de pensioenen, beschouwd als diensten bij de rijkswacht gepresteerd.

De Koning bepaalt, op voordracht van de Minister die bevoegd is voor de pensioenen, de nadere regels voor de tenlasteneming van de pensioenuitgaven die voortvloeien uit de in het eerste lid bedoelde overplaatsing. ’ ».

B.2.2. Het koninklijk besluit van 26 januari 1999 « tot vaststelling van de inwerkingtreding van sommige bepalingen van de wet van 17 november 1998 houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht en houdende de regeling van de integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht » bepaalde in artikel 3 ervan :

« Kunnen niet worden overgeplaatst naar de rijkswacht, de personeelsleden van de spoorwegpolitie, die de leeftijd van 50 jaar hebben bereikt op de datum bepaald voor hun overplaatsing naar de rijkswacht ».

De datum voor de overplaatsing van de personeelsleden van de spoorwegpolitie naar de rijkswacht is vastgesteld bij artikel 3 van het koninklijk besluit van 1 februari 1999 « tot vaststelling van de datum van de inwerkingtreding van sommige artikelen van de wet van 17 november 1998, houdende de integratie van de Zeevaartpolitie, de Luchtvaartpolitie en de Spoorwegpolitie in de Rijkswacht en tot organisatie van de nadere regels van overdracht voor sommige personeelsleden van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen naar de Rijkswacht ».

Volgens dat artikel 3 worden « op 1 juni 1999 [...] de overeenkomstig artikel 20 van de wet van 17 november 1998 houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht ter beschikking gestelde personeelsleden van de rijkswacht overgeplaatst naar het operationeel korps van de rijkswacht met bijzondere politiebevoegdheid, tenzij ze uiterlijk op 31 mei 1999 de NMBS meedelen hiervan af te zien ».

B.3. De Ministerraad betwist de ontvankelijkheid van de prejudiciële vraag omdat het door de verwijzende rechter vermelde verschil zijn oorsprong zou vinden in de reglementaire uitvoeringsbevoegdheid van de Koning en het Hof niet bevoegd zou zijn om zich uit te spreken over de grondwettigheid van een verschil in behandeling dat niet in de wet zelf is vastgelegd.

B.4.1. De in het geding zijnde bepaling voert een verschil in behandeling in tussen de personeelsleden van de spoorwegpolitie en de personeelsleden van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie, in zoverre zij de Koning verbiedt een leeftijdsgrens te bepalen wanneer Hij de voorwaarden vaststelt inzake de overplaatsing van de personeelsleden van de zeevaartpolitie en van de luchtvaartpolitie naar de rijkswacht, terwijl een dergelijke beperking van de bevoegdheid van de Koning niet wordt opgelegd ten aanzien van de leden van de spoorwegpolitie.

B.4.2. Het is de in het geding zijnde bepaling die een verschil in behandeling invoert en onder de bevoegdheid van het Hof valt.

B.5. De exceptie wordt verworpen.

B.6.1. Met de aanneming van de wet van 17 november 1998 wilde de wetgever, met het oog op de organisatie van een geïntegreerde politiedienst, in één structuur alle personen samenbrengen die zijn belast met een politiefunctie (*Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 1618/4, p. 12).

Aldus zijn « de algemene politieopdrachten (met uitzondering van de opdrachten inzake controle op het naleven van de specifieke verkeersregels) van de luchtvaart-, zeevaart- en spoorwegpolitie, samen met het daartoe vereiste personeel en middelen, [...] opgenomen in de rijkswacht » (*Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 1618/1, p. 1).

B.6.2. Er werd bepaald dat de personeelsleden van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie bij de overplaatsing naar de rijkswacht hun oorspronkelijk statuut behouden. Zij hadden evenwel de mogelijkheid om te worden overgeplaatst naar het operationeel korps van de rijkswacht onder de door de Koning vastgestelde voorwaarden. De personeelsleden van de spoorwegpolitie moesten daarentegen onmiddellijk worden onderworpen aan het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht, maar met behoud van hun bijzondere politiebevoegdheid (*ibid.*, pp. 2-5).

B.6.3. In de parlementaire voorbereiding werd dat verschil in behandeling als volgt verantwoord :

« De personeelsleden van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie worden opgevangen in een nieuw te creëren rijkswachtstructuur, ‘ categorie bijzonder politiepersoneel ’ genaamd. Zij zijn respectievelijk belast met de uitoefening van opdrachten inzake de politie der zeevaart en de politie der scheepvaart en met de uitoefening van opdrachten inzake de politie der luchtwegen.

Zij kunnen op hun verzoek worden overgeplaatst naar de personeelscategorie met bijzondere bevoegdheid van het operationeel korps van de rijkswacht. De personeelsleden van de spoorwegpolitie komen meteen terecht in die personeelscategorie. Het statuut van het NMBS-personeel is immers zo specifiek dat het noch voor de rijkswacht noch voor de NMBS doenbaar is om dat statuut verder toe te passen op het personeel dat van de NMBS naar de rijkswacht overgeplaatst wordt. De aldus overgeplaatste personeelsleden van de spoorwegpolitie zullen belast worden met het uitvoeren van opdrachten inzake de politie der spoorwegen » (*Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 1618/4, p. 3).

B.6.4. De onmogelijkheid voor de Koning om te voorzien in een leeftijdsgrens voor de overplaatsing van de personeelsleden van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie naar de rijkswacht is ingevoerd via een amendement van de Regering, dat als volgt werd verantwoord :

« Ten einde de specificiteit van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie, als onderdeel van de toekomstige geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, te beveiligen, is het nodig dat het leidinggevend personeel, zoals inzonderheid de waterschouten, ook kans krijgt om naar de categorie bijzonder politiepersoneel van de rijkswacht overgeplaatst te worden, zonder rekening te houden met hun leeftijd.

De samenhang met het eerste lid, 2° van artikel 2 wordt bewaard doordat de Koning de bevoegdheid behoudt om een leeftijdsgrens te voorzien voor overgang naar het operationeel korps van de rijkswacht, gelet op de geldende pensioenleeftijd bij dat korps » (*Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 1618/6, pp. 1-2).

B.7. Gelet op de noodzaak om de personeelsleden van de spoorwegpolitie onmiddellijk te integreren in het operationeel korps van de rijkswacht wegens het zeer specifieke statuut waaraan zij waren onderworpen, alsook op het bijzondere karakter van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie dat de wetgever wilde behouden, vermocht deze ervan uit te gaan dat de bevoegdheid van de Koning ten aanzien van de voorwaarden inzake de overplaatsing van de leden van de zeevaartpolitie en de luchtvaartpolitie diende te worden beperkt, zonder te voorzien in dezelfde beperking voor de leden van de spoorwegpolitie.

B.8. Voor het overige blijkt zowel uit artikel 3 als uit artikel 6, §§ 1 en 2, van het koninklijk besluit van 26 januari 1999 dat de overplaatsing naar het operationeel korps van de rijkswacht of, daarin, van de personeelscategorie met bijzondere politiebevoegdheid naar de personeelscategorie met algemene politiebevoegdheid, is voorbehouden aan de personeelsleden die de leeftijd van vijftig jaar niet hebben bereikt, zodat een identieke regel van toepassing is op ieder personeelslid, ongeacht zijn herkomst, voor de integratie in het operationeel korps van de rijkswacht.

B.9. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 11 van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht, zoals aangevuld bij artikel 2 van de wet van 17 november 1998 houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, op de openbare terechtzitting van 4 maart 2008.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior